

HÖGSKOLAN FÖR LÄRANDE
OCH KOMMUNIKATION
HÖGSKOLAN I JÖNKÖPING

Specialpedagogik, 20 poäng

Särskilda utbildningsbehov i språk och matematik

Läraryrket

KURSPLAN OCH LITTERATURLISTA

Fastställdes av FuN 2004-01-30

Reviderad 2005-12-28

Kurs:	SPECIALPEDAGOGIK, 20 poäng Särskilda utbildningsbehov i språk och matematik Special Education, 20 credit points Special Needs Education in Language and mathematics Teaching
Kursid	LSSB04
Poäng	20
Nivå	B
Ämneskod	SQA
Utbildningsområde	SA 80 %, LU 20%

Allmänt Kursen ingår som en specialisering i lärarutbildningen. Kursen syftar till att belysa hur den naturliga variationen av barns- och ungdomars förutsättningar och behov utgör grunden för att skapa delaktighet i lärande och kommunikation för alla elever. Kursen tar sin utgångspunkt i ett kommunikativt relationsinriktat perspektiv.

Mål Kursen syftar till att studenten:

- utvecklar fördjupade kunskaper om barns- och ungdomars lärande med avseende på tal- och språkutveckling, skriftspråksutveckling samt matematisk begreppsutveckling
- utvecklar insikter i hur val av organisering, arbetssätt, arbetsformer och innehåll kan befrämja respektive motverka barns och ungdomars kognitiva och kommunikativa utveckling
- utvecklar förmåga att identifiera, kartlägga och analysera barns och ungdomars olikheter samt skapa förutsättningar för lärande och delaktighet
- utvecklar beredskap för att i samverkan med arbetslag, elever och föräldrar skapa balans mellan elevers behov och förutsättningar och skolans krav

Innehåll **Delkurs 1 a; Tal- och språk i ett kommunikationspedagogiskt perspektiv, 5p**
Kommunikationsprocessen
Språkets och talets betydelse i kommunikationsprocessen
Tal- och språkutveckling
Röst- och talsvårigheter
Pedagogiska insatser vid kommunikationsvårigheter
Klassrumskommunikation

Alternativt/

Delkurs 1 b; Introduktion till läs- skriv- och matematikutveckling, 5p

Barns utveckling av skriftspråk och matematiskt tänkande
Läs- och skrivprocessen – teorier kring läs- och skrivutveckling
Matematikens utveckling, struktur och grundläggande begrepp
Miljöer och strategier som stöd för skriftspråks- och matematikutveckling

Delkurs 2; Särskilda utbildningsbehov i matematik, 5p

Vad påverkar lärandet i matematik
Skolmatematikens stoff, behandling och konsekvenser
Komplexiteten i mötet med matematiken
Olika pedagogiska influensers syn på matematikundervisning
Språk och kommunikation i matematik
Olika sätt att diagnostisera och åtgärda

Delkurs 3; Läs- och skrivmöjligheter åt alla, 5 p

Möjligheter och hinder i läs- och skrivprocessen
Olika perspektiv på läs- och skrivsvårigheter
Att förebygga och möta svårigheter i läsning och skrivning
Olika sätt att kartlägga, analysera och åtgärda

Delkurs 4; Fördjupningsarbete 5p

Kartläggning och analys av behov och förutsättningar
Upprättande av åtgärdsprogram
Analys av åtgärdsprogram som didaktiskt/pedagogiskt verktyg

Förkunskapskrav

För delkurs 1a, krävs AU2-Specialpedagogik 10p samt LSMUTV 20p.
För delkurs 1b, krävs AU2-Specialpedagogik 10p
För delkurs 2, 3 och 4 krävs delkurs 1a eller 1b.

Kursupplägg

Dialektiskt upplagda föreläsningar i 30-grupp, tematiska litteraturstudier, seminariediskussioner, inslag av verksamhetsförlagda studier och handledning av åtgärdsprogram.

Examination

Kontinuerligt förda protokoll från studiegruppsarbete.
Redovisningsseminarier. Avslutande fördjupningsarbete/åtgärdsprogram med analys. Lärandet i kursen syftar till att utveckla specialpedagogiskt förhållningssätt och sker till stor del genom samarbete och reflektion i studiegrupp. Betyget sätts efter tvågradig skala med något av uttrycken Underkänd eller Godkänd.

Kurslitteratur

Förtecknas i bilaga

SPECIALPEDAGOGIK, 20 poäng**Särskilda utbildningsbehov i språk och matematik****Antal sid:****Delkurs 1 a**

Atterström, H. (1996). *Vissa tystnar men talar åter. Om kommunikationssvårigheter i muntliga sammanhang*. I Chaib (red). *Begriplighet och förståelse*. Lund:Studentlitteratur Komp. 25s

Cooper, P.J. & Simonds, C. (1999). *Communication for the Classroom Teacher*. Sixth Ed: Boston:Allyn and Bacon. Valda delar Komp 150s

Järleby, A. (2005) *Spela roll. Kreativt lärande med teater och drama*. Pegasus

Matteus, M. (2005). *En jämförelse av talspråkliga och skriftspråkliga miljöer/kulturer*.

Myata, C. (2002). *Visst vågar du!* Jkp:Brain Books 209s

Nilsson, B. & Waldemarsson (1994) *Kommunikation. Samspel mellan människor*. Lund: Studlitt 168s

Rudberg, L-A. (red). (1992). *Barns tal- och språksvårigheter*. Lund:Studlitt 103 s

Rygqvold, A-L. (2001). *Språk och talstörningar*. I Asmervik m.fl. (red) *Barn med behov av särskilt stöd*. Lund:Studlitt 37s

Svensson, A-K. (1998). *Barnet språket och miljön*. Lund:Studlitt 200s

Fördjupningslitteratur 100s

Delkurs 1 b

Carlgren, I. & Marton, F. (2000). *Lärare av i morgon*. Sthlm: Liber (s. 117-178) 60s

Dahlgren, G. M. mfl. (1999). *Barn upptäcker skriftspråket*. Sthlm: Liber 150s

Johnsen-Hoines, M. (1997). *Matematik som språk*. Sthlm: Liber 210s

Lpo-94 samt kursplaner för grundskolan (svenska och matematik) www.skolverket.se

Nämnamn Tema (2000). *Matematik från början*. Göteborgs univ. 245s

Skolverket (2002). *Språket lyfter. Diagnosmaterial i svenska och svenska som andra språk för åren före skolår 6*. Lärarhandledning och observationsschema. Sthlm: Liber 30s

Skolverket (2000) <i>Analyschema i matematik, för åren före skolår 6.</i> Stockholm: Liber	44s
Stadler, E. (1998). <i>Läs- och skrivinläring</i> Lund:Studentlitt	127s
Taube, K. (2000). <i>Läsinläring och självförtroende.</i> Sthlm. Prisma	130 s
Artiklar ca	80s
Delkurs 2	
Ahlberg, A. (2001). <i>Lärande och delaktighet.</i> Lund:Studlitt valda delar	70s
Gran, B. (red) (1998) <i>Matematik på elevens villkor.</i> Lund.Studlitt	215s
Malmer, G. (1999). <i>Bra matematik för alla</i> Lund.studlitteratur	245s
Rönnerberg, I.,Rönnerberg,L. (2001) <i>Minoritets elever och matematikutbildning.</i>	
Skolverket 01:617	130s
Skolverket (2000) <i>Analyschema i matematik, för åren före skolår 6.</i> Stockholm: Liber	44s
Unenge, J. (1999). <i>Skolmatematiken i går, idag i morgon – med mina ögon sett.</i> Sthlm:Natur o Kultur	152s
Aktuella artiklar	100s
Delkurs 3	
Ericson, B . (2001). <i>Utredning av läs- och skrivsvårigheter.</i> Lund: Studlitteratur	226s
Frost, J. (2002) <i>Läsundervisning. Praktik och teorier.</i> Stockholm: NoK	17s
Lundberg, I. & Herrlin, K. (2005) <i>God läsutveckling.</i> Sthlm: Natur & Kultur	75s
Myrberg, M. (2001). <i>Att förebygga och möta läs- och skrivsvårigheter.</i> Skolverket www.skolverket.se/publicerat	70s
Wellros, S och M. (1995). <i>En kamp om kunskap.</i> Lund:Gleerup	154s
<i>Kartläggningsinstrument för språklig medvetenhet, läs- och skrivutveckling</i>	ca 150s
Aktuella vetenskapliga artiklar och rapporter.	100s
Delkurs 4	
Myndigheten för skolutveckling (2005). <i>Elevers om behöver stöd men får för lite.</i> www.skolutveckling.se	50s
Skolverket (2005). Allmänna råd och kommentarer. Den individuella	

Utvecklingsplanen. www.skolverket.se

Skolverket (2003) *Kartläggning av åtgärdsprogram och särskilt stöd i grundskolan*.
Skolverket 03:813. Sthlm:Fritzes www.skolverket.se 100s

Fördjupande litteratur inom valt problemområde

Delkurs 1-4

Läroplaner för respektive skolform. Lpfö, Lpo, Lpf

Kursplaner för Grundskolan (2000), Gymnasieskolan (1994), Särskolan (2002)

Skollag och Grundskole- respektive Gymnasieförordningen.